

Om Stakning.

Alf Dore's Blad for norske Landmænd ser jeg De anbefaler at stakke Kornet for derved at undgaa at bygge saa store og kostbare Udhuse, især naar det, som desværre ofte er Tilfældet, maa ske paa Driftskapitalens Betøstning, ligesom at De har givet en notagtig Beskrivelse over den engelske Maade at stakke paa, som anbefalelsesværdig. Naagtet jeg ingenlunde tvivler paa denne Stakningsmaades Fortrinlighed paa store Brug, tvivler jeg dog om, at den kan blive anvendelig paa vore smaa Brug, hvortil jeg ogsaa regner de saakaldte fulde Gaarde; thi foruden at der fordrer megen Sagkundskab ved Opsætningen og fornemmelig ved Tætningen, og større Folkehjælp, bliver efter min Formening den største Hindring for Brugten af disse Stakke den, at de formedest vort ialmindelighed ustadige Høstveir, maa sættes paa een Gang, ja paa een Dag, og saa meget Korn, som der udfordres for at sætte en saadan Stak af, vover man sjelden at lade staa ude paa een Gang, men kjører lidt efterhaanden som det bliver tørt. Naar disse Stakke skal tages ind igjen, bliver det ligesaa nødvendigt at det sker paa een Gang, og dertil fordrer atter større Folkehjælp, og kan desuden derved forarsages megen Spilde, da man af Mangel paa Rum paa Løen kan blive nødt til atter at lægge Kornet i Stak i Løden.

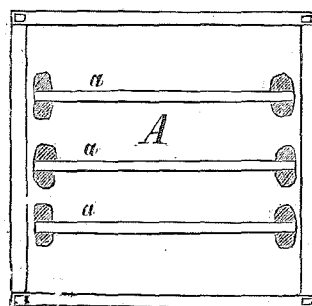
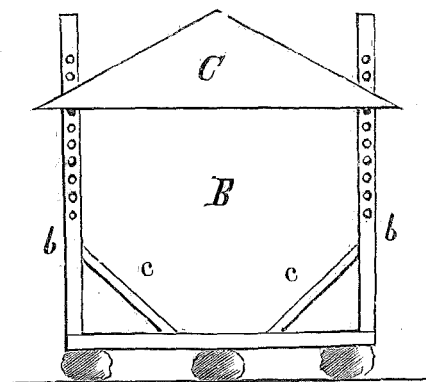
Paa en Rejse gennem Sjælland i Høsten 1825 saa jeg derimod en Slags Stakke med bevægelig Tag, som jeg tror maatte kunne være anvendelig hos os paa nok saa lidet et Brug. Nedenstaaende Afbilds viser en saadan Stak uden Korn.

A en firkantet Ramme, der danner Stakkens Bund, forfærdiget af kantslugget Tommer af 6 Tommers Tykkelse, a a ere lose Stokke til at understøtte Bundbordene med.

B er Stakkens fæd fra den ene Side. I Stønderne b, der gjøres af samme Dimension som Rammen, bores med en stor Naver Huller for hver 1/4 Allen, hvori stikkes stærke Træknagger, der bære Taget, og kan slippes efter Behag. c c ere Straa- baand, der skal støtte Stønderne.

C Taget, der gjøres af Lægter og Rugstalm (maasse der istedetfor Rugstalm kunde bruges Tæksepapir, hvilket jeg ingen Kjendskab har til) og gaar 6 a 8 Tommer idensfor Stønderne, der danne Stakkens yderste Kant, for saa meget som muligt at bestri den fra Tagdryp.

Alt forfærdige en saadan Stak koster ikke me-

get; den kan gjøres paa de Løder af Løet man har mindst travelt, og naar den engang er sat, staar den i mange Aar. Ved blot at høve eller sænke Taget, hvilket ikke falder besværligt, naar man løfter et Hjørne af Gangen, kan man kjøre saameget og saa lidet Korn til og fra Stakken som man vil, og endelig er det ikke vanskeliggere at belægge den med Korn, end at lægge en forsværlig Stac i Løden. Skulde man onske Lufttræl i Midten af Stakken, kan man, som man ofte gjør i Løden, sætte en Tønde i Midten, lægge Kornet rundt om den og høve den efter som Stakken stiger. Hvor stor Stakken skal være, beror naturligvis paa En selv, blot maa den ikke gjøres saa stor, at Taget bliver for tungt at løfte. De Stakke jeg saa vare fra 6 til 9 Allen i Firkant og 5 a 6 Allen høi.

Det forekommer mig at saadanne Stakke maatte være hensigtsmæssige at bjerge Hø i paa Udmærker ligesom det maasse i det Hele vilde være hensigtsmæssigere at stakke Høet, naar man saaledes kan hente det efter Behag, end Kornet, der saa let kan spill- des. P. Sverdrup.

Landbrugsmøde og Dyrskue.

Den 6te Oktober sidstleden afholdt Jarlsberg og Laurvig Amis Landhusholdningselskab et Møde paa Gaarden Veierud i Sande Sogn, hvor tillige var foranstaltet Præmiepløining og Dyrskue.

Til Præmiepløiningen meldte sig 5 Aspiranter, og havde Pløiningen følgende Udfald:
 Tron Tronsen Bakke, Tjenestebørg . 1ste Præmie,
 Christen Larsen Kopsfad, Landbrugsskoleelev 2den —
 Davids Tøllsen Kopsfad, Do. 3die —

Det maa beklages at det svære Regnveir Dagen for Mødet affrættede flere Pløiere langveisfra fra at møde frem, ligesom at den til Pløiningen bestemte Mark var mindre bekvem, da den var for haard efter den langvarige Tørre.

Af Hornvæg udstilledes 28 Stykker, nemlig 23 Mælkfjør, 4 Tyre og 1 Kalv. Af Mælkfjørene vare 7, tilhørende Proprietær Korfod i Skauger, af Tellemarksraace, 1 af Hollandsk og de øvrige af almindelig Grevskabsraace.

Den udnævnte Vedkommelseskommitte (Dyrlæge Ottesen fra Drammen, Gaardbruger Christen Hansen Flaaten af Skauger og Ole Hansen Futebakke af Baale Præstegjæld) erklærede, efter noie at have besigtiget Kjørne, at de alle efter dens Formening vare udmærkede Exemplarer, og at der i det hele var saa liden Forskjel paa dem at den havde Vanskelighed for at dele dem i 2, langt mindre i 3 Klasser, hvilket af Dverbestyrelsen var bestemt, hvorfor der besluttedes at der blot skulde uddelles 2 forskjellige Præmier.

Følgende Herrer erholdt derefter Præmie for Mælkfjør:

Gaardbruger P. Thord	1ste Præmie,
Kjebmand C. Seeberg	1 —
Proprietær Korfod	2den —
Gaardbruger J. Boestad	2 —
— T. Gummerød	2 —
Kjebmand C. Seeberg	2 —

Af de udstillede 4 Tyre var 1 af Hollandsk, 2 af almindelig Grevskabsraace, og 1 tilhørende Proprietær Korfod af Tellemarksraacen. De 3 første ansaaes for smukke Dyr, men egnede sig ikke til Præmie, hvorimod Tellemarksraacen vandt almindeligt Bifald, ikke alene af Vedkommelseskommitteen men næsten af samtlige Tilskuere. Den tildeltes 1ste Præmie.

Den udstillede Kalv var et udmærket Exemplar, men for Kalve var ingen Præmie bestemt.

Af Heste udstilledes kun 3, der alle bleve tildelte Præmie, nemlig:

1 Hingst 4 Aar gammel tilhørende Gaardbruger S. Eorbye	1ste Præmie,
1 Hoppe med Føl, tilhørende samme 2den —	
1 Hoppe uden Føl, tilhørende Gaardbruger Jørgen Boestad	2 —

Efter Dyrskuet opstilledes Spørgsmaal om der fra Selskabets Side burde gjøres noget til Kreaturenes Forædling her i Distriktet, og i saa Fald, om dette burde ske ved Krydsning med fremmede Racer, eller ved et omhyggeligt Valg af Tillægsdyr af Landets egne Racer, og hvilke Racer der i ethvert Tilfælde vare at foretrække.

Efter livlige Diskussioner, der næsten medtog hele Resten af Dagen, blev Resultatet, at en stor Pluralitet af den talrige Forsamling troede, at man burde holde sig til Landets egne Racer, der vare fortrolige med vort koldere Klima, og Flere stemte for den telemarckske Race. Forøvrigt var Flereheden af den Formening, at naar man har været misfornøiet med Landets egne Racer, maa det som oftest tilskrives, at man ikke har været omhyggelig nok ved Valget af Tillægsdyr, især af Tyre, og dernæst i at de ikke ere blevene rygtede med den tilborlige Omhyggelighed, men fornømmelig fordi man i Almindelighed har holdt formange Kreaturer og fodret dem daarligt.

Imod Hollandske Kjør, der er vel kendt paa flere Steder i Amtet, indvendtes, at de spise forholdsvis meget imod hvad de yde i Mælk, og at de ikke kan noies med den Sommerhavn man ialmindelighed byder dem.

Imod Nyrskjire-Kvæg, der ogsaa blev anbefalet, indvendtes, at det var mere stiftet til Kjød end Mælkproduktion, som man troede ikke kunde lønne sig hos os, saalange Kjødpriserne ikke vare større.

Paa Grund af Selskabets indskrænkede Midler besluttedes, at Intet fra dets Side burde gjøres til denne Sags Fremme. Derimod anmodede flere af Selskabet Landbrugslærer Sverdrup om, dersom Interessesentskaber kunde komme istand, at korrespondere med Statsagronom Lindqvist om Indkjøb af Tellemarksdyr.

Den 14de Oktober 1857.

p.

De naturlige Gjødningses Opbevaring.

(Et Foredrag, holdt i The Bakewell Farmer's Clubs Aarsmøde, Jan. 1856, af Alex. Mc. Dougall.)
 (Udtøining fra No. 41.)

Den bedste praktiske Oplysning om dets Brug giver maaske Murray's Heste-Bazar i Manchester Murray's Besætning bestaar sædvanlig af mere end 60 af de smukkeste og kostbareste Heste, der holdes udmærket godt. Murray tager Stroelsen bort hver Morgen, feier Stalden omhyggeligt og overstrør Gulvet med Desinficeringspulveret, der fuldstændig borttager al Lugt. Herved bevares Ammoniakker og andre Gasarter, som ellers saa let forflygtige, at man har beregnet, at Hestens Gjødning og Urin i 8 Uger take den halve Ammoniakmængde. Gjødningen er aldeles fri for Lugt, naar den fjores ud, hvilket sjelden sker, førend der er samlet 1000 Pæd. Ogsaa Alligruben er aldeles lugtløs og fri for Luftbobler eller Skum, der tyder paa undvigende Gasarter.

Denne Tingenes Tilstand, nemlig ren Luft, en sund Besætning, lugtløs og bedre Gjødning foruden alle de Fordele, som hermed følge, nyder Murray for en ringe eller ingen Bekostning, da Desinficeringspulverets tørrende Indflydelse paa Gulvet sætter ham istand til at økonomisere med Straacet og medfører saaledes en Besparelse, som overgaar Udgiften til Pulveret.

Som bekendt afvevler Gjødningen meget efter Foderets Godhed, — jo stærkere der fodres, desto bedre Gjødning; men det maa ogsaa erindres, at jo rigere Gjødningen er, desto lettere forraadner den. Men det er ogsaa en Kjendsgjerning, at jo bedre Dyrene fodres, desto modtageligere ere de for den Slags Sygdomme, som fremkommer af raadne Dunster; derfor maa man netop med den største Forsigtighed vaage over de stærkt fodrede Kreaturers Sundhed.

For Fuldstændigheds Skyld tilføies her nogle Bemærkninger om Anvendelsen af de ovenfor angivne Principer paa Bevaringen af de menneskelige Exkrementer.

Det fortjener at bemærkes, at overalt, hvor disse behandles med Økonomi som Gjødning for Jorden, der befinder Agerbruget sig altid paa et fremrykket Trin. Det økonomiske Agerbrug i China vilde være umuligt uden dem. Belgien skylder fornemmelig en hensigtsmæssig Afbenyttelse heraf sin Frugtbarhed; Tusinder af Aar. Ld. af magre Sandstjerner i Holland ere ved dette Middel forvandlede til rige, indbringende Gaarde. Det har længe været Gjenstand for en omfattende Fabrikvirksomhed i Nærheden af Paris, og den der vundne Poudrette („Patent-Gjødning“) benyttes ikke alene af den franske Landmand, men affættes ogsaa i stor Mængde til Udlandet. Men Chineseeren, saavel som Belgieren og Pariseren behandle disse Ting paa en ødsel og usund Maade; om denne ogsaa, selv i sin stætteste Skikkelse, er langt at foretrække for den fuldstændige Forsømmelse, som er saa fremherskende i vort eget Land, kan dog ingen af dem anbefales som Monstret til Efterligning.

Derfor vi satte os for paa billigste Maade at tilintetgjøre Latringsjødningens Værd for Agerbruget kunde vi ikke let anvise en fuldkommere Maade at naa vort Maal paa, end den, der følges i mange af vore store Stæder, hvor Latringsjødningen sædvanlig anbringes i en Affegrupe og kommer i Berøring med Kulasse, Ginders og andet halvt foræret Brandstø. Alle disse Substanter bidrage til at sprede den over en stor Overflade og frembringe en rask Jktning. Virkningen heraf er akkurat den samme, som om den brændtes i en Døn. Hvad der ikke kommer i Berøring med Affen, gaar i Forraadnelse og afgiver til Atmosfæren de skadelige Dunster af Ammoniak og Svovls- og Phosphorbrinte, og den Sante, der bliver tilbage, formindskes stadigt enten ved Regn eller Jordampning, saa at dens Værdi, der allerede fra Begyndelsen af er ringe, i en saadan Blanding, med hver Time formindskes og i kortere eller længere Tid, eftersom Luften er mere eller mindre varm og fugtig, tabes næsten alle de Stoffer, som give Latringsjødningen dens Værd som Gjødning.

Som Følge heraf maa man for at bevare Latringsjødningen

- 1) holde den affondret fra Stenkulsasse, Ginders eller lignende Substanter og beskytte den for Regn;
- 2) helst strax, inden den gaar i Forraadnelse, blande den med Desinficeringspulveret;

3) endelig blande den godt, tørre den og gjøre den til Pulver, hvilket med Lethed udføres ved simple mekaniske Midler og ved at anvende en Emule kunstig Varme.

Ville vi sammenligne 2 Prover af Latringsjødning, den ene, som den sædvanlig sælges fra Byerne til Landmændene, blandet med Affe, den anden behandlet paa den ovenfor beskrevne, nye og økonomiske Maade, saa finde vi, at hin for en meget betydelig Del indeholder Kul, Affe &c. foruden en stor Del Vand, men derimod meget lidt virkelig Gjødning i en Tilstand, hvori den stadigt bliver mindre værd; den anden derimod er lutter Gjødning, som bestaar af Kalk og Magnesiassete med 4 pCt. Ammoniak og 7 pCt. fosforsure Salte.

1 Centner sædvanlig Latringsjødning har i sin heldigste Tilstand følgende Værd:

Ammoniak, $\frac{1}{2}$ pCt. til 24 $\frac{1}{2}$ pr. Pd.	12 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$.
Fosforsure Salte, $\frac{1}{2}$ pCt. til 3 $\frac{1}{2}$ pr. Pd.	1 $\frac{1}{2}$ =
	13 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$.

1 Centner desinficeret Latringsjødning, behandlet som ovenfor beskrevet, er værd:

Ammoniak, 4 pCt. til 24 $\frac{1}{2}$ pr. Pd.	1 Rd.
Phosforsure Salte, 7 pCt. til 3 $\frac{1}{2}$ pr. Pd.	= — 1 Mk. 5 $\frac{1}{2}$.

De andre Bestanddele kunne ikke vurderes til ringere end

	= — 4 — = =
	1 Rd. 5 Mk. 5 $\frac{1}{2}$.

Denne Gjødning er altsaa henved 14 Gange mere værd end den anden. Meningen med disse sammenlignende Værdier er, at Landmanden kan have ligesaa megen Ammoniak som Fosforsyre, naar han kjøber for 13 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ pr. ansk Guano og sur fosforsur Kalk, som i et Centner sædvanlig Latringsjødning, men at han maa kjøbe Guano og fosforsur Kalk for 1 Rd. 5 Mk. 5 $\frac{1}{2}$, for at have saa megen Ammoniak og Fosforsyre og andre Gjødningsbestanddele, som i et Centner desinficeret Latringsjødning.

Det er Værdien af disse Gjødningsarter paa Dplagsstedet; hvorledes ville de nu bære Transportomkostningerne? Det er klart, at om Landmanden fik den sædvanlige Latringsjødning for Intet, kunde han ikke være tjent med at give mere end 13 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ pr. Centner for Transporten til hans Gaard. Derfor som han derimod for Transporten af en anden Gjødning gav 2 Mk. pr. Centner, kunde han endnu taale at betale 1 Rd. 3 Mk. 5 $\frac{1}{2}$ for den paa Dplagsstedet. Der er i denne Beregning intet Hensyn taget til Fordelene i sanitær Henseende, der maasse for store Byer kunde være af meget stor Betydning.

Der findes en indbyrdes Forbindelse Sted mellem Plante- og Dyreværet, som vi maa vogte os for at forstyrre. Planten udstøder som Affald det, hvorpaa Dyret lever, medens den trives frodigt paa det, som Dyret udstøder. Disse 2 Naturriger udsættede hverandre. Naar den dyriske Gjødning omhyggeligt bevares i den Tilstand, i hvilken den passer bedst for Planten, vil den ikke alene bevare Sundheden paa Gaarden, men klæde Markerne i Grønt og udruste dem med Frugtbarhed.

Møller Holst føler hertil følgende Dplysninger:

Dette Pulver er nu kommen i Handelen i Danmark, og det vil derfor være af Bigtighed at erfare,

hvorvidt det fortsener Landmandens Opmærksomhed eller ei. Vel have vi endnu Intet erfaret om dets Anvendelse her i Landet; derimod indeholder det sidst udkomne Bind af det engelske Agerdyknings-selskabs Journal i en Afhandling af den ansete Agriculturnkemiker, Dr. Woelker, som i de senere Aar har anstillet værdifulde Undersøgelser af Staldgødningen, et, som det maa antages, paalideligt Vidnesbyrd herom, og vi se derfor, ffjont det nævnte Bind endnu ikke er kommen os ihænde, med at meddele, efter Agric. Gaz., nogle Uttringer af Dr. Woelker om dette Desinfectionspulver. Han siger saaledes:

„Dette Pulver er megetelig i Besiddelse af udmærkede desinfecterende Egenstaber; og havde Opfinderen indskrænket sine Bemærkninger til det sanitære Hensyn for Brugen af dette Pulver, kunde der ikke være Spørgsmaal om dets Hensigtsmæssighed, men da han foruden dets desinfecterende Egenstaber tillægger det andre, som jeg ikke har fundet bekræftet ved mine Forsøg over denne Gjenstand, saa onsker jeg at rette nogle feilagtige Anskuelser, hvortil nogle af Mr. Dougalls Angivelser kunne have givet Anledning.“

Dr. Woelker anstillede en Række Forsøg for at bestemme Desinfectionspulverets Fortrin i Sammenligning med Gas-Kalk og Gas-Tjære og en Blanding af læftet Kalk og Gas-Tjære. Alle 3 bortfjernede strax al dyriff Lugt, men ingen af dem hindrede Ammoniakens Forflygtigelse. Forfatteren drager heraf følgende Slutninger:

„1. At Mr. Dougalls Pulver er uskiftet til at binde Ammoniakken i Gødningen. 2. at dets Evne til at bortfjerne ilde Lugt ikke skyldes Svovlsyrelingen i Forbindelse med Magnesia eller Kalk, men dets alkaliske Bestanddele. 3. At det istedet for at binde Ammoniakken, lig alle alkaliske Stoffer, frigjør den fra dens Forbindelser.“

Naar det efter Ovenstaaende altsaa maa antages, at Mr. Dougalls Desinfectionspulver ikke formaar at spille den udstrakte Rolle, som af Opfinderen var det tiltænkt, saa maa det tillige erindres, at dets Evne til at opfyge skadelige Lustarter endda kan skaffe det en betydelig Anvendelse, navnlig i Byerne, som Middel til at fjerne pestagtige Lustarter, forudsat at dets Virksomhed staar i Forhold til dets Pris.

I Ugekriftets No. 32 dette Aar er indtaget en kort Beskrivelse over en af en Svenske, Dahlberg, ny opfundne Dvne til at brænde Tegl og andre Lervarer i. Da man af denne Beskrivelse maa antage, at Teglovene af Konstruktion som den Dahlbergste maa være langt fordelagtigere end de nu brugelige Dvne, vilde det for Indfenderen heraf og identivul ogsaa for en Flerhed af Landmænd være af særdeles Interesse at erholde en noiagtigere Beskrivelse og Tegning af samme.

Jeg tillader mig derfor at anmode den ærede Udgiver af Ugekriftet om at bevirke saadan Beskrivelse og Tegning meddelt i Bladet so for so heller.

Den 13de Oktob. 1857.

En Landmand.

(Til Svar herpaa tjener, at Magazinforvalter Dahlberg har søgt og erholdt Patent paa sin Dvne af det kgl. svenske Kommercekollegium. Det er saaledes ikke at vente, at Patentets Eier skulde uden Godtgjørelse vilde give Slip paa sin Opfindelse, ligesom han heller ikke, saavidt det staar til ham, vil tillade, at hans Tegninger med tilhørende Beskrivelser, der kun vare bestemte for Kommercekollegiet, offentliggjøres i noget Land, hvor hans Patent ikke gjælder. Vi raade derfor Spørgeren til, personlig at tilskrive Hr. Dahlberg under Adresse kgl. Kommercekollegium i Stockholm. Maaffe han da lettest erholder de forønskede Oplysninger.)

Altershus Amts Landhusboldnings-Selskab.

De af Amtets Landboreninger eller Jordbrugere, der maatte ønske at faa Kvægrogtere fra Schweiz i Tjeneste paa idetmindste 1 Aar, kunne i frakterede Breve, adresserede til Altershus Amts-Kontor, inden Midten af November Maaned henvende sig desangaaende til ovennævnte Selskabs Administration, ved hvis Foranstaltning da saadanne Personer antages at kunne erholdes her til Foraar, mod at de foruden frit Ophold sikres en Løn af 70 a 80 Spd. aarlig og et Bidrag af omtrent 20 Spd. til Reise-Udgifterne hertil.

Christiania, 15de October 1857.

Birch-Neichenwald.

Christiania Kornpriser.

indenlandst

Hvede, 3 $\frac{3}{4}$ a 5 $\frac{1}{2}$ Spd. intet solgt.
Rug, 0 0 intet solgt.
Byg, 15 $\frac{1}{2}$ a 18 $\frac{1}{2}$.

udenlandst

Rug østersøist 210—212 Pb. 19 $\frac{1}{2}$ 12 $\frac{1}{2}$ a 4 Spd.
Rug dansk 202—204 Pb. 18 $\frac{1}{2}$ a 18 $\frac{1}{2}$ 12 $\frac{1}{2}$.
Byg gammelt 17 $\frac{1}{2}$ a 18 $\frac{1}{2}$.
Hvede dansk 208—212 Pb. 5 $\frac{1}{2}$ a 6 Spd.
Erter dansk 5 Spd.
do. østersøiske 5 $\frac{1}{2}$ Spd.

Christiania Fiskepriser.

Sild, Rjobmd. 7 Spd. pr. Lb.
Sild, stor Mib. 6 Spd. pr. Lb.
Sild, smaa do. 5 Spd. pr. Lb.
Sild, stor Christ. 4 $\frac{1}{2}$ Spd. pr. Lb.
Sild, smaa do. 17 a 18 $\frac{1}{2}$.
Storset 7 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Middelsæt 1 Spd. a 1 Spd. 12 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Smaaset 4 $\frac{1}{2}$ 18 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Røbskær 7 $\frac{1}{2}$ 12.

Udgiverens Adresse:

J. Schrøder. Boff i Bærum.

Følgeblad til Skilling-Magazinet.

Christiania.

Trykt og forlagt af W. C. Fabritius.